

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 15Co/222/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1116220762
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Hajdínová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1116220762.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Márie Hajdínovej a členov senátu JUDr. Evy Mészárosovej a JUDr. Silvie Walterovej, v právnej veci žalobcu: X. T. Ü. W. J. , R. A. XX.XX.XXXX, T. D. D., N. Č.. XX, zastúpený JUDr. Karolom Spišákom, advokátom v Bratislave, Bajkalská č. 5/C, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Bratislava, Pribinova č. 2, o ochranu osobnosti, s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 8. novembra 2018, č.k. 18 C 103/2016-333, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 8. novembra 2018, č.k. C 103/2016-333, **p o t v r d z u j e**. 18

II. Žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1.1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 8.11.2018, č.k. 18 C 103/2016-333, I. žalobu zamietol; II. žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne ustanoveniami § 11, § 13 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení uviedol, že žalobca sa domáhal ochrany osobnosti spolu s náhradou nemajetkovej ujmy na tom skutkovom základe, že v roku 2001 prevzalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky od Ministerstva obrany Slovenskej republiky do svojej správy areál bývalej protiletadlovej základne armády SSR, nachádzajúcej sa na Vývojovej ulici v Bratislave, Mestskej časti Rusovce (ďalej len „Výcvikový priestor“). Približne od roku 2006 sa vo Výcvikovom priestore začala vykonávať strelecká príprava rôznych zložiek Policajného zboru a od roku 2012 začalo Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky prevádzkovať Výcvikový priestor iba pre účely cvičenia protiteroristického komanda Lynx Útvary osobitného určenia Prezídia Policajného zboru. Prevádzkou streleckej prípravy rôznych zložiek Policajného zboru Slovenskej republiky a protiteroristického komanda Lynx Útvary osobitného určenia Prezídia Policajného zboru v areáli bývalej protiletadlovej raketovej základne armády SSR na Vývojovej ul. v Bratislave - mestská časť Rusovce, došlo a dochádza k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu. Súčasťou žaloby na ochranu osobnosti bol aj návrh na vydanie neodkladného opatrenia, ktoré žalobca odôvodnil na tom istom skutkovom a právnom základe. Naliehavosť právneho záujmu na vydaní neodkladného opatrenia podložil nielen konštatovaním svojej osobnej obavy z ohrozenia života a zdravia, ale aj znaleckým posudkom (balistickým), ktorý mal potvrdiť skutočnosť, že prevádzkovanie Výcvikového priestoru je hrozbou pre ľudské životy. Žalobca od roku 1996 žije v rodinnom dome nachádzajúcom sa na ulici N. č. XX v Bratislave - mestská časť W. Výcvikový priestor je podľa jeho tvrdení predmetom sťažností obyvateľov W. od počiatku svojho fungovania. Strelecká príprava Útvary osobitného určenia sa vo Výcvikovom priestore uskutočňovala do októbra roku 2012 každý pracovný deň od 8.15 hod. do 15.30 hod., každý druhý pracovný deň od 8.15 hod. do 19.30 hod., uskutočňovali sa nočné cvičenia, ako aj cvičenia s vrtníkom. Nebolo výnimočným javom, že sa streľby konali aj počas

víkendov a sviatkov. Po mnohých sťažnostiach obyvateľov sa výcvik zredukoval na každý pracovný deň v čase od 8.15 hod. do 12.00 hod. a došlo k obmedzeniu výcvikov s použitím vrtuľníka. Na základe sťažností obyvateľov na nadmerný hluk z Výcvikového priestoru vedúci hygienik Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky vykonal štátny zdravotný dozor a Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava vykonal merania, ktoré vyhodnotil tak, že prípustné hodnoty hluku pre deň stanovené vyhláškou Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 549/2007 Z. z. neboli prekročené. Regionálny úrad verejného zdravotníctva Bratislava však zároveň vo svojom liste zo dňa 11.1.2012 uviedol, že tieto závery nevyklúčujú možnosť rušenia obytného prostredia prevádzkou strelnice. Žalobca sa s prosbou o pomoc obrátil aj na vtedajšieho primátora Mesta Bratislavy Doc. RNDr. K. F., CSc., vtedajšieho prezidenta Slovenskej republiky X. Z., a neskôr aj na prezidenta Slovenskej republiky O. J.. Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky bola predložená petícia o zrušenie Výcvikového priestoru, ktoré reagovalo vyjadrením, že v horizonte do jedného roka chce zabezpečiť vykonávanie výcviku v inom priestore. Napriek uvedeným tvrdeniam nepresunulo výcvik špeciálnej jednotky do inej lokality ani do konca roka 2013. V roku 2014 na pracovnom stretnutí so zástupcami Miestneho úradu mestskej časti Bratislava-Rusovce a niektorými obyvateľmi obce Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky vyhlásilo, že hľadanie náhradného výcvikového strediska sa ukázalo ako nereálne, preto jedinou možnosťou je využívanie areálu v Rusovciach. Oznamilo tiež zámer vybudovať nové ochranné valy alebo posilniť už existujúce navezením ďalšej zeminy, ktorá sa mala získať pri prestavbe Starého mosta v Bratislave. Zároveň oznámilo, že na pôvodný zámer - vybudovanie protihlukovej bariéry - nemá finančné prostriedky. Na schôdzi Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre obranu a bezpečnosť dňa 20.1.2015 vystúpil žalobca a J. L. ako zástupcovia obyvateľov Rusoviec. Vtedajší minister vnútra Slovenskej republiky W. J. informoval o vplyve Výcvikového priestoru na kvalitu života obyvateľov Rusoviec a poslanci uznesením č. 174 vzali informáciu na vedomie bez toho, aby prijali nejaké konštruktívne riešenia. Minister vnútra prítomných na schôdzi oboznámil, že proti navezeniu zeminy sa postavilo isté občianske združenie a vznikla prekážka aj zo strany stavebného úradu. Tieto tvrdenia ministra vnútra následne pani L. preverila na Mestskom úrade Miestnej časti Bratislava-Rusovce ako príslušnom stavebnom úrade, ktorý uviedol, že mu nie je známe, o aké občianske združenie ide a že Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky malo podľa dohody požiadať o územné rozhodnutie na navozenie zeminy na ochranné valy, čo do toho času neurobilo. Začiatkom roka 2015 minister vnútra Slovenskej republiky W. J. vyhlásil, že sa uvažuje o vybudovaní protiteroristického strediska pri Stupave, kde by bolo možné premiestniť aj výcvik Útvaru osobitného určenia z Rusoviec. Uviedol, že toto stredisko nebude vybudované skôr ako za 24 mesiacov, pretože je tam problém s vyvlastnením pozemkov. Na základe dožiadania na Mestský úrad Stupava žalobca zistil, že je vysporiadaných už 65 % areálu v Stupave a z vlastných zdrojov žalobca vedel, že dotknuté pozemky Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ďalej nevykupuje, teda nevyvíja snahu o vybudovanie tohto strediska. Dňa 10.8.2015 sa žalobca znova prostredníctvom svojho vtedajšieho právneho zástupcu obrátil na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky so žiadosťou o informáciu, v akom štádiu je proces uzavretia Výcvikového priestoru a v druhom bode, v akom štádiu je vybudovanie protihlukových a ochranných valov. Ministerstvo mu listom zo dňa 24.8.2015 oznámilo, že k uzavretiu Výcvikového priestoru do dnešného dňa síce nedošlo, ale bolo prijatých niekoľko opatrení k zlepšeniu kvality bývania dotknutých obyvateľov, okrem iného „navýšili sa ochranné valy“. Túto informáciu však ministerstvo v ďalšom bode odpovede poprelo, keď uviedlo, že vybudovanie ochranných valov zo zeminy, ktorá sa mala získať pri prestavbe Starého mosta v Bratislave, sa neuskutočnilo, pretože ide o dlhodobú záležitosť a spoločnosť realizujúca prestavbu Starého mosta nemohla dlhšie čakať. Zemina bola preto prevezená na iné miesto. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky tiež uviedlo, že konzultuje možnosti odhlučnenia Výcvikového priestoru v Rusovciach so špecializovanou spoločnosťou. Podľa názoru žalobcu išlo o rozporuplné vyhlásenia ministerstva (na jednej strane prezentovaný zámer uzatvoriť Výcvikový priestor a na druhej strane aj vybudovanie ochranných valov a protihlukových stien). Pritom v roku 2014 na pracovnom stretnutí so zástupcami Rusoviec predstavitelia Ministerstva vnútra Slovenskej republiky uviedli, že odhlučnenie by stálo približne 200.000,-- €, na čo ministerstvo nemá prostriedky. Vo svojom liste č. KM-TO-2016/003304-006 zo dňa 9.6.2016 Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky uviedlo všeobecné informácie o Výcvikovom priestore a bližšie popísalo incident zo dňa 15.7.2008 (poškodenie majetku K. J. strelou z Výcvikového priestoru v Rusovciach), ako aj opatrenia, ktoré boli následne prijaté za účelom zvýšenia bezpečnosti. Nepredložilo však žiadny dokument (znalecký posudok alebo odborné vyjadrenie), z ktorého by bolo zrejmé, že strelou alebo odrazenou strelou, vystrelenou z Výcvikového priestoru, nemôže dôjsť k ohrozeniu života, zdravia a majetku občanov. Policajný zbor teda využíva Výcvikový priestor od roku 2001 bez akéhokoľvek odborného posúdenia možných rizík. Žalobca spochybnil aj merania vykonané Regionálnym úradom verejného zdravotníctva

Bratislava. Uviedol, že namerané hodnoty majú len orientačnú výpovednú hodnotu, keďže regionálny úrad verejného zdravotníctva konštatoval, že aj napriek uvedeným výsledkom merania môže hluk pôsobiť pre obyvateľov rušivo a že streľba bola jasne odlišiteľná od hluku pozadia. Streľba zo zbraní, aj samopalov, sa šíri v oblasti primárne určenej na bývanie, v okolí pamiatkovej zóny a v chránenom vtáčom území, v ktorom žije vymierajúci drop. Spomenul incident, ku ktorého došlo dňa 15.7.2008 približne okolo 11. hodiny, kedy neznámy páchatel' prestrelil dvojité sklenené okno obývacej izby v dome na ulici J. XXX/XXX, Bratislava-Rusovce vo vlastníctve K. J.. Znaleckým skúmaním Kriminálneho a expertízneho ústavu Bratislava bolo zistené, že išlo o náboje, ktoré sa používajú do služobných zbraní Policajného zboru Slovenskej republiky. Vzhľadom na to, že v blízkosti sa nachádza Výcvikový priestor, dožiadanim na príslušný útvar bolo zistené, že v tom čase sa konal výcvik v streľbe, pričom sa potvrdila aj zhoda zbraní používaných na výcviku so zbraňou, z ktorej strela prestrelila okno a poškodila záclonu a omietku. Žalobca požiadal znalca Doc. Ing. O. I., CSc., z odboru kriminalistika a balistika zbraní a munície, o vypracovanie znaleckého posudku za účelom posúdenia, či Výcvikový priestor spĺňa bezpečnostné podmienky tak, aby nedošlo k ohrozeniu života, zdravia a majetku. Znalec v znaleckom posudku uviedol, že Výcvikový priestor nie je strelnicou v zmysle zákona č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive, a nespĺňa ani podmienky na prevádzkovanie strelnice podľa citovaného zákona. Nakoľko je to však miesto, kde sa uskutočňuje strelecká príprava, je nevyhnutné na tento priestor aplikovať všetky požiadavky podľa štandardu NATO STANAG 2240. Vymedzil priestor, ktorý môže byť vystrelenými alebo odrazenými strelami ohrozený, pričom išlo aj o priestor obývanej oblasti. Znalec konštatoval, že streľba z Výcvikového priestoru vykonávaná smerom na budovu, za ktorou nie je ochranný val, priamo ohrozuje obývanú oblasť, v ktorej sa nachádza aj dom pani J. ktorej strela vletela priamo do obývacej izby. V nadväznosti na závery znaleckého posudku listom zo dňa 24.6.2016 požiadal žalobca Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky o okamžité pozastavenie vykonávania streleckej prípravy. Spolu s listom mu zaslal aj predmetný znalecký posudok, ale žiadnu odpoveď z ministerstva nedostal. Závery znaleckého posudku podľa jeho názoru potvrdzuje aj videonahrávka založená v spise zo dňa 17.8.2015, ktorú nahral na cintoríne v Rusovciach. Na nej je v 6. sekunde nahrávky počuť cinknutie kovového predmetu o iný kovový predmet. Keďže približne kilometer od cintorína práve prebiehala strelecká príprava vo Výcvikovom priestore, ktorá je zaznamenaná na nahrávke, je presvedčený, že išlo o ďalšiu uniknutú strelu z Výcvikového priestoru. Za ďalší nebezpečný faktor žalobca označil, že Výcvikový priestor nie je žiadnym spôsobom strážený ani označený spôsobom primeraným aktivitám, ktoré sa na jeho území uskutočňujú (strelecká príprava a v minulosti aj pyrotechnická činnosť). V plote, ktorý ohraničuje areál Výcvikového priestoru, je množstvo dier. Po medializácii prípadu pribudol na vstupnej bráne iba nápis „Ministerstvo vnútra SR“. Areál nie je strážený a ľahko sa môže stať, že do neho vniknú nepovolané osoby, ktoré netušia, že sa tam vykonáva výcvik príslušníkov Policajného zboru, najmä strelecká príprava, čím sú ich život a zdravie v ohrození. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky ako prevádzkovateľ Výcvikového priestoru zodpovedá za zamedzenie vstupu nepovolaných osôb do týchto priestorov a za škody, ktoré porušením tejto povinnosti vzniknú, je však zrejmé, že si túto svoju povinnosť neplní, a tým zvyšuje nebezpečenstvo, ktoré plynie z prevádzky Výcvikového priestoru. Žalobca poukázal na ochranu osobnostných práv podľa § 11 Občianskeho zákonníka, ku ktorých patrí aj právo na rešpektovanie rodinného života, obydlija i jeho pokojného užívania. Táto ochrana zabezpečuje aj záštitu pred priamymi a bezprostrednými účinkami imisíí rôzneho druhu, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú zdravé životné prostredie a celkové blaho fyzických osôb. Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka má právo domáhať sa, aby bolo upustené od neoprávneného zásahu do práva na ochranu jeho osobnosti, aby boli odstránené následky týchto zásahov a aby mu bolo poskytnuté primerané zadostučinenie, príp. aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. K vzniku zodpovednostného vzťahu zo zásahu do osobnostných práv postačuje, že ide o zásah, ktorý je spôsobilý niektoré z osobnostných práv „len“ ohroziť, nie je predpokladom vzniku tohto vzťahu, aby k poškodeniu osobnostných práv aj došlo. Pre úspech žaloby nie je teda nutné, aby došlo k poškodeniu zdravia fyzickej osoby, ktorá je vystavená imisíám. Postačuje, že tieto imisie sú takej intenzity alebo ich pôsobenie tak dlhodobé, že v ich dôsledku hrozí fyzickej osobe poškodenie zdravia. V prípade hluku, vibrácií a prašnosti ide i o zásah neoprávnený počas celej doby, kým tieto imisie prekračujú závažné hygienické limity. Zásah môže byť neoprávnený aj v prípade, že hygienické limity sú splnené, no napriek tomu vzhľadom na konkrétne okolnosti sú v rozpore s objektívnym právom (napr. § 127 ods. 1, § 415, § 420a Občianskeho zákonníka). Za zásah možno podľa jeho názoru považovať okrem aktívneho konania vo forme imisíí aj nečinnosť subjektu, ktorému právne predpisy ukladajú povinnosť aktívneho správania sa v zmysle ochrany obyvateľstva pred hlukom, prachom a vibráciami. Žalobca spomenul ďalej aj ustanovenie § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa vlastník veci musí zdržať všetkého,

čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv. Vo vzťahu k určeniu, resp. identifikácii, oprávneného subjektu, ktorému je poskytovaná v zmysle § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka ochrana pred obťažovaním nad mieru primeranú pomerom alebo vážnym ohrozovaním výkonu práv uviedol, že z dikcie zákona vyplýva, že nemusí nevyhnutne ísť iba o iného, ďalšieho, vlastníka veci a ani to, že tento musí byť bezprostredným susedom rušiteľa. Zo strany žalovaného dochádza k jeho obťažovaniu nad mieru primeranú pomerom pôsobením imisií, konkrétne nadmerným pôsobením hluku, ktorý je spôsobovaný prevádzkou Výcvikového priestoru. Následkom nadmerného hluku došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu, k zhoršeniu jeho rodinných vzťahov, hlavne vzťahu s manželkou. Tvrdí, že stráca záujem o činnosti, ktoré ho predtým naplňali. Počas priebehu streleckej prípravy sa snaží hluku uniknúť odchodom zo svojho bydliska kamkoľvek, kde nie je počuť strieľanie.

V dôsledku produkovania nadmerného hluku z Výcvikového priestoru vníma posledných desať rokov svojho života ako roky zničené. Posledných šesť rokov svojho života venoval „boju“ proti prevádzkovaniu Výcvikového priestoru ako strelnice. Hluk z Výcvikového priestoru prekáža mnohým obyvateľom Rusoviec, títo však majú na jednej strane strach postaviť sa proti policajnej moci a na druhej strane neveria, že by v boji proti prevádzke Výcvikového priestoru boli úspešní. Ďalšia časť obyvateľov, ktorá z prevádzkovania Výcvikového priestoru profituje, hluk a zablúdené strely prehlada. Pre túto časť obyvateľov nie je bojovníkom za spravodlivosť, ale človekom, ktorým pre jeho aktivity opovrhujú. Obáva sa uniknutých striel, ktoré ohrozujú aj jeho rodinný dom. Má dôvodnú obavu, že každým dňom prebiehajúcich streleckých výcvikov sa zvyšuje hrozba vzniku nenapraviteľnej ujmy na živote alebo zdraví, čo mu spôsobuje psychické vypätie.

1.2. Vecne súd prvej inštancie rozsudok odôvodnil tým, že predmetom konania je nárok žalobcu na ochranu osobnosti. Vychádzajúc z výsledkov prípravy pojednávania v zmysle § 167 C.s.p., ako aj z prednesov a návrhov sporových strán v priebehu pojednávania, považoval za prvoradé sa vysporiadať s otázkou určitosti petitu žaloby vo vzťahu k skutkovým okolnostiam, ktorými žalobca odôvodňoval zásah do práva na ochranu osobnosti s tým, že tvrdené skutkové okolnosti, ktorými došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti, musia byť v súlade so žalobným návrhom, ktorým je súd viazaný. V § 11 a nasl. Občiansky zákonník poskytuje ochranu osobnosti subjektom, proti ktorým smeruje zásah. Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu osobnosti alebo aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Fyzická osoba môže uplatniť niektoré z nárokov uvedených v § 13 Občianskeho zákonníka, ak je tu subjekt, ktorý zodpovedá za neoprávnený zásah do osobnosti. Týmto subjektom môže byť iná fyzická osoba, právnická osoba, štát alebo viac osôb. Občiansky zákonník nevyžaduje pre úspešnosť uplatnenia práva na ochranu osobnosti zavinenie (či už úmyselné, alebo z nedbanlivosti) toho, kto sa dopustil neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti. Občianskoprávna ochrana osobnosti (na rozdiel od ochrany trestnoprávnej a administratívnoprávnej) je založená na objektívnom princípe. To znamená, že sa nevyžaduje zavinenie na strane ohrozovateľa či narušovateľa práva na ochranu osobnosti. Zodpovedný subjekt za svoj neoprávnený zásah zodpovedá, aj keby o ňom nevedel. Ujma, ktorá vznikne osobnosti poškodenej fyzickej osoby, je rovnaká, bez ohľadu na to, či bol zásah spôsobený úmyselne alebo bez zavinenia. Pojem zásahu do práva v zmysle § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemožno vykladať tak, že musí vždy ísť iba o aktívne konanie a nie o pasívne správanie, opomenutie. Naopak správanie či konanie môže mať podobu ako aktívneho konania, tak aj pasívneho konania t. j. opomenutie, pretože aj opomenutím môže byť porušená právna či iná povinnosť, aj opomenutím môže byť spôsobená ujma fyzickej osobe, či už majetková alebo nemajetková. Pritom je dôležité posúdiť skutočnú neoprávnenosť zásahu do práva na ochranu osobnosti a potom aj následky tohto zásahu pre fyzickú osobu. Samotný zásah na vznik zodpovednosti pôvodcu zásahu do práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka nestačí. Pokiaľ sa má proti neoprávnenému zásahu poskytnúť občianskoprávna ochrana, je potrebné, aby išlo o taký zásah, ktorý je objektívne spôsobilý porušiť alebo ohroziť právo chránené citovaným zákonným ustanovením. Objektívna spôsobilosť zásahu narušiť alebo ohroziť tieto práva je ďalšia zložka zásahu nevyhnutná na to, aby právo na ochranu osobnosti mohlo byť úspešne uplatnené. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti je konanie, ktoré zasahuje do práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka a ktoré je v rozpore s právami a povinnosťami pôvodcu zásahu stanovenými právnym poriadkom. Ide teda o konanie smerujúce proti osobnej a mravnej integrite fyzickej osoby, ktoré je objektívne spôsobilé znížiť jej dôstojnosť, vážnosť a česť a ktoré ohrozuje jej postavenie a uplatnenie sa v spoločnosti. Každý neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby je v rozpore s objektívnym právom. V prípade porušenia, resp. ohrozenia, všeobecných osobnostných práv sa dotknutá osoba môže podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka domáhať najmä upustenia od pokračovania neoprávnených zásahov do jej osobnostných práv (zdržania sa ďalších zásahov), odstránenia následkov neoprávneného zásahu do svojho práva na ochranu

osobnosti, a to najmä obnovením pôvodného stavu alebo poskytnutia primeraného zadostučinenia, satisfakcie, za predpokladu existencie príčinnej súvislosti medzi neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcim buď v porušení, či len v ohrození, osobnosti fyzickej osoby, a vznikom tejto nemajetkovej ujmy. Upustenia od zásahov sa môže dotknúť fyzická osoba v prvom rade domáhať zapieracou (negatívnou) žalobou zdržania sa, resp. zákazu, určitého konania, ktoré neoprávnene zasahuje do niektorej zložky osobnosti. V žalobách domáhajúcich sa uloženia povinnosti zdržať sa zásahov dotýkajúcich sa osobnosti žalobcu sa však musí presne špecifikovať, akých činov sa má žalovaný zdržať vo vzťahu k zásahom do práva na ochranu osobnosti a následkom ktoré spôsobujú. Iba vo všeobecnosti formulované vyjadrenie, že sa žalovaný má zdržať konania nestačí, pretože výrok rozsudku sa nemôže týkať iných zásahov, než tých, ku ktorým už došlo. Hmotnoprávnou podmienkou žaloby na upustenie od neoprávnených zásahov do osobnosti fyzickej osoby podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka je, aby neoprávnený zásah v dobe podania žaloby trval, príp. aby existovalo bezprostredné nebezpečenstvo (hrozba) uskutočnenia či opakovania do budúcnosti. Z toho vyplýva, že právny prostriedok tohto druhu nemá miesto tam, kde bol už neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby ukončený (dokonaný) a netrval, príp. kde neexistuje žiadne bezprostredné nebezpečenstvo (hrozba) jeho uskutočnenia či opakovania v budúcnosti. Podľa názoru súdu prvej inštancie aby mal výrok o povinnosti zdržať sa ďalších zásahov, ktoré sa dotýkajú osobnosti občana, súčasne povahu podkladu pre exekučné konanie, je potrebné, aby rušivé činy boli vo výroku rozsudku presne popísané. Inak by nebolo možné totožnosť skutku posúdiť. Nestačí, ak má dôjsť k súdnemu výroku rozhodnutia, aby zásah bol individualizovaný len v odôvodnení rozhodnutia. Súd je v tomto smere viazaný žalobným návrhom čo do označenia skutočností, ktorými došlo k zásahu, čo sa dotýka osobnosti občana. Pretože tu neplatí výnimka zo všeobecných ustanovení Civilného sporového poriadku, musí aj tu výrok rozsudku odpovedať na žalobný návrh. Teda aby rozsudok bol vykonateľný, musí byť rušivý čin alebo činy vo výroku presne popísané (Z III. str. 205-206, 210; NS ČR sp.zn. 28 Cdo 2162/2002). So zreteľom na všetky okolnosti prípadu mal súd za to, že žalobca sa vo všeobecnosti domáhal vyslovenia zákazu vykonávania činností bez toho, aby určil, do akej miery a akým spôsobom konanie, alebo správanie sa, žalovaného zasahuje do jeho osobnostných práv. Súd mal za to, že v takomto prípade nebolo možné ustáliť ani existenciu príčinnej súvislosti vo vzťahu k nemajetkovej ujme uplatňovanej žalobcom. Nakoľko žalobca bol v konaní zastúpený advokátom na základe splnomocnenia zo dňa 4.12.2015, ktorý má zákonom požadované právnické vzdelanie, súd ho osobitne nepoučoval o procesných právach a povinnostiach; napokon v danom prípade by išlo o poučenie v hmotnoprávnej rovine, čo je neprípustné s poukazom na zachovanie procesnej zásady rovnosti sporových strán.

1.3. Výrok o trovách konania súd prvej inštancie odôvodnil ustanovením § 255 C.s.p. a úspešnosťou žalovaného. Keďže ale žalovaný si nárok na náhradu trov konania neuplatnil, súd prvej inštancie s poukazom na efektívnosť a hospodárnosť konania mu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2.1. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie žalobca dôvodiac ustanovením § 365 ods. 1 písm. b/, e/, h/ C.s.p. (súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; súd prvej inštancie nevykonala navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Namietal, že súd prvej inštancie nedostatočne odôvodnil napadnuté rozhodnutie, keďže z 82 bodov rozvedených na 25 stranách v sedemdesiatich bodoch odôvodnenia je obsiahnutá parafráza žaloby a vyjadrení strán sporu, z nasledujúcich dvanástich bodov odôvodnenia rozsudku sa v siedmich bodoch venuje všeobecnému teoretickému rozboru žalôb na ochranu osobnosti a v jednom bode sa venuje odôvodneniu nepriznania náhrady trov konania a v štyroch bodoch odôvodnenia sa venuje odôvodneniu svojho rozsudku vo vzťahu k podanej žalobe, pričom z toho v jednom bode všeobecne uvádza, že sa žalobou domáhal ochrany osobnosti s náhradou nemajetkovej ujmy podľa § 11 Občianskeho zákonníka. Vlastné odôvodnenie prvého výroku rozsudku súd prvej inštancie zhrnul do troch bodov odôvodnenia. Podľa žalobcu ústavnoprávna povinnosť súdu dostatočne odôvodniť súdne rozhodnutie vyplýva z Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Ústavy Slovenskej republiky, aj Listiny základných práv a slobôd. Práve zo skutočnosti, že súdny proces musí byť „spravodlivý“, vyvodzuje Európsky súd povinnosť súdu dostatočne odôvodniť súdne rozhodnutie. Má za to, že povinnosť súdu dostatočne odôvodniť svoje rozhodnutie vyplýva aj zo základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie sp.zn. I. ÚS 108/07. Uviedol, že rovnako ako čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky znie čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ktorá je súčasťou slovenského, aj českého, právneho poriadku. Poukázal tiež na rozhodnutie sp.zn. II. ÚS 410/06. Ustanovenie § 220 ods. 2 C.s.p. je potrebné z hľadiska

práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na spravodlivé súdne konanie, vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (...) tak, že súd v rozhodnutí musí uviesť dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Európsky súd a európske ústavné sudy, vrátane Ústavného súdu Slovenskej republiky, vo svojej rozhodovacej činnosti stanovili viaceré požiadavky, ktoré musí spĺňať odôvodnenie súdneho rozhodnutia, resp. argumentácia obsiahnutá v tomto odôvodnení. Nedodržanie týchto požiadaviek má za následok zrušenie súdneho rozhodnutia Ústavným súdom Slovenskej republiky z dôvodu porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. V súvislosti s riadnym odôvodnením rozhodnutia poukázal napr. na rozhodnutia sp.zn. III. ÚS 107/07, IV. ÚS 14/07, III. ÚS 311/07, I. ÚS 265/05, I. ÚS 33/2012, III. ÚS 199/09. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd zamietol jeho žalobu z dôvodu neurčitosti petitu, avšak z odôvodnenia rozsudku nie je, ani za vynaloženia veľkého úsilia, možné zistiť, v čom má neurčitosť petitu žaloby spočívať. V prípade, ak súd mienil petitu žaloby vytknúť použitie formulácie „žalovanému sa zakazuje“ namiesto formulácie „žalovaný je povinný upustiť/zdržať sa“, zamietnutie žaloby z tohto dôvodu by bolo bezbrehým porušením práva na prístup k súdu, nakoľko súd je oprávnený vo výroku vyjadriť aj inými slovami povinnosť, uloženia ktorej sa žalobca proti žalovanému domáha, ak je vyjadrená zrozumiteľne, pričom zároveň nedôjde k situácii, že by súd prisúdil žalobcovi viac alebo niečo iné, čoho sa domáhal. Zo žaloby a petitu totiž vyplýva, že sa domáha zastavenia vykonávania streleckej prípravy, pyrotechnickej prípravy a prípravy s použitím vrtuľníka. Použitím akejkoľvek formulácie uvedenej v tomto bode sa dosiahne rovnaký následok, a to ukončenie produkcie hluku a nebezpečenstva ohrozenia života, zdravia a majetku osôb z Výcvikového priestoru, pretože dôjde k ukončeniu vykonávania takejto odbornej prípravy. Pokiaľ súd mienil petitu žaloby vytknúť skutočnosť, že petit žaloby neobsahuje presnú definíciu jeho práv, do ktorých žalovaný zasahuje, označenie týchto osobnostných práv (právo na zdravie, súkromný život, právo na pokojné užívanie obydľia) spolu s vyjadrením miery a následkov zásahu, je široko rozvedené v žalobe, pričom vyžadovanie náležitostí petitu, ktoré nie sú zákonom vyžadované, je formalistické a nemá oporu v právnych predpisoch. Zakomponovaním právneho titulu (ochrana osobnosti) do petitu žaloby, na základe ktorého žiada o súdnu ochranu, je právnym posúdením a zo žiadneho ustanovenia platných právnych predpisov nevyplýva jeho povinnosť v petite uvádzať právnu kvalifikáciu svojho nároku, pretože právne posúdenie je vecou súdu. Ak súd petitu žaloby vytýka, že neobsahuje označenie zásahu, ktorým dochádza k zásahu do jeho práv, túto námietku považuje za absolútne neopodstatnenú, pretože petit žaloby označuje definíciu konania - vykonávanie streleckej prípravy, odbornej prípravy s použitím pyrotechniky a vrtuľníka, ktorým žalovaný opakovane a nepretržite už od roku 2006 doteraz zasahuje do jeho práv a zastavenia (zdržania sa) ktorého sa domáha. Je obťažovaný hlukom z Výcvikového priestoru (ako bol definovaný v žalobe), ktorý je spôsobený streleckou prípravou, pyrotechnickou prípravou a prípravou s použitím vrtuľníka vykonávanou útvormi, odbormi, či inými zložkami žalovaného, ktoré Výcvikový priestor používajú na takýto výcvik, pričom zároveň s poukazom na nesplnenie ani základných bezpečnostných štandardov Výcvikového priestoru žalovanému vytýka aj ohrozenie života, zdravia a majetku osôb popísanými činnosťami realizovanými vo Výcvikovom priestore. V zmysle uvedeného má za to, že žaloba, ako aj samotný petit, obsahovali zrozumiteľné označenie konania žalovaného, ktorým dochádza k zásahu do jeho osobnostných práv. Zo žaloby musí byť aj laikovi alebo nezainteresovanej osobe jasné, čoho sa žalobou domáha. Prílišný formalizmus nie je v súlade s ústavnými princípmi spravodlivého procesu; v tejto súvislosti zdôraznil rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 1/02; rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. I.ÚS 3106/13, rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 28 Cdo 3130/2008, sp.zn. 22 Cdo 2255/2009, sp.zn. 22 Cdo 4542/2007; rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 5 Cdo 196/2009, sp.zn. 5 Cdo 254/2009.

2.2. V predmetnej právnej veci sa domáhal aj nariadenia neodkladného opatrenia, pričom mu súd prvej inštancie v plnom rozsahu vyhovel a neodkladné opatrenie vydal, je takmer totožné s petitom žaloby (rozdiel oproti petitu žaloby je len v dočasnosti úpravy pomerov), pričom bolo vydané na podklade tých istých tvrdení uvedených v žalobe, na základe ktorých sa domáha vydania rozsudku vo veci samej; napadnutý rozsudok aj z tohto dôvodu považuje za nepredvídateľné rozhodnutie, ktoré odporuje princípu spravodlivého súdneho procesu. Za nezrozumiteľný považuje odkaz súdu prvej inštancie v ods. 81. odôvodnenia na neposkytnutie poučovacej povinnosti v zmysle ustanovenia § 160 C.s.p., nakoľko súd sám v tom istom odseku konštatoval, že v prejednávanom prípade by vlastne išlo o poučenie v hmotnoprávnej, teda nie procesnoprávnej, rovine predvídanej § 160 C.s.p. Má za to, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky na riadne odôvodnenie rozhodnutia podľa § 220 ods. 2 C.s.p. ani vo vzťahu k povinnosti súdu vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne

argumenty strán, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil a prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia totiž úplne absentuje vyjadrenie súdu k existencii či neexistencii zásahu do jeho práv, vysporiadanie sa s tvrdenou neoprávnenosťou zásahu, posúdenie miery zásahu do jeho práv a výšky požadovanej nemajetkovej ujmy, chýba odôvodnenie nevykonania navrhnutých dôkazov (výsluch žalobcu a svedkov), ako aj vysporiadanie sa s dôkazmi predloženými v žalobe. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp.zn. I. ÚS 114/08. Na základe uvedených pochybení má za to, že tieto zakladajú odvolací dôvod v zmysle ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p.; resp. vzhľadom na to, že súd síce na prejednávany prípad použil správnu právnu normu (§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka), nesprávne ju ale aplikoval, keď zamietol žalobu z dôvodu neurčitosti petitu, hoci podľa jeho názoru (žalobcu) petít žaloby spĺňa požiadavky určitosti a zrozumiteľnosti, rozsudok súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, a teda je daný aj odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ C.s.p.

2.3. Medzi ďalšie procesné pochybenie súdu považuje neoznačenie skutkových tvrdení strán, ktoré súd považoval za nesporné, označenie dôkazov, ktoré súd mienil vykonať a ktoré nie, a neuvedenie predbežného právneho posúdenia veci, pričom k predbežnému prejednaní sporu nedošlo. Popísaný procesný postup definovaný v § 181 ods. 2 C.s.p., ktorý je v zmysle gramatického výkladu súd povinný vykonať, slúži práve na to, aby sa predišlo vydávaniu nepredvídateľných súdnych rozhodnutí a aby bola rešpektovaná zásada hospodárnosti konania. V prípade oboznámenia strán s predbežným právnym posúdením súdu mohol bližšie špecifikovať petít tak, aby sa s ním súd mohol stotožniť a nedošlo by k obmedzeniu jeho práva na prístup k súdu nesprávnym postupom súdu. Popísané úkony však súdom prvej inštancie neboli vykonané, v dôsledku čoho súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces.

2.4. Poukázal na § 223 ods. 3 C.s.p., podľa ktorého je súd povinný rozsudok nielen vyhotoviť, ale aj odoslať do 30 dní odo dňa jeho vyhlásenia, ak predseda súdu zo závažných dôvodov nerozhodne inak. Uviedol, že nemá vedomosť o tom, že by v tomto konaní predseda súdu rozhodol inak, napriek tomu bol rozsudok odoslaný až 14.12.2018, pričom k vyhláseniu rozsudku došlo dňa 8.11.2018. Popísané procesné pochybenia súdu prvej inštancie zakladajú odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p. Súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, ktorých účelom bolo preukázanie jeho nároku, zásah do jeho osobnostných práv a reálne hrozby Výcvikového priestoru, a to najmä jeho výsluch, výsluch svedkov, ktorých účasť zabezpečil na pojednávaní, ako aj výsluch znalca Doc. Ing. O. I., CSc., ktorý vypracoval balistický posudok k Výcvikovému priestoru. Vzhľadom na to, že tieto dôkazy spolu s dôkazmi predloženými spolu so žalobou sú potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností - teda nároku uplatneného žalobou - má za to, že nevykonaním týchto dôkazov je založený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e/ C.s.p. Odvolaciemu súdu navrhol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na nové konanie a rozhodnutie.

3.1. Žalovaný odvolanie nepodal. Vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť. Dôvodil, že odvolací dôvod vyplývajúci z ustanovenia § 365 ods. 1 písm. b/ C.s.p. považuje za účelový, navyše neodôvodnený, nedôvodný. Má za to, že súd prvej inštancie postupoval v súlade s právnymi predpismi a žalobcovi neznemožnil uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

3.2. Odvolací dôvod vyplývajúci z ustanovenia § 365 ods. 1 písm. e/ C.s.p. považuje za nerelevantný, nakoľko má za to, že bolo povinnosťou súdu v prvom rade skúmať procesné podmienky konania, medzi ktoré patrí aj určitosť a vykonateľnosť petitu žaloby, ktorý bol súdom vyhodnotený ako nedostatočne určitý, všeobecný a nevykonateľný. Vykonanie žalobcom navrhnutých dôkazov by bolo neefektívne a nehospodárne, teda v rozpore

s princípom hospodárnosti konania. V súvislosti so žalobcom namietaným nesprávnym posúdením veci poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 M Cdo 4/2009. Na základe uvedeného má za to, že súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho i správne aplikoval, teda podradením skutkového stavu pod právnu normu vyvodil správne závery o právach a povinnostiach strán sporu, na čom nič nemení ani odvolanie, v ktorom sa v podstate iba opakujú skutočnosti, s ktorými sa súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku presvedčivo a výstižne vyrovnal. Súd prvej inštancie vec dostatočne správne právne posúdil

a s výrokom rozsudku súdu, ako aj s jeho odôvodnením, sa plne stotožnil. Súd prvej inštancie

v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery, pričom prijaté právne závery aj primerane vysvetlil.

3.3. Vo vzťahu k námietkam žalobcu na odôvodnenie rozhodnutia uviedol, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, avšak v zmysle ustálenej judikatúry súdov sa nevyžaduje, aby na každý argument strany, teda aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 188/06.

4. Žalobca vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného sa pridrižiava dôvodov uvádzaných v odvolaní, ako aj vo svojich ostatných vyjadreniach v konaní a touto cestou priložil listy rodičov detí navštevujúcich materskú a základnú školu, ktorá sa nachádza v priestore ohrozenom uniknutými strelami zo strelnice prevádzkovej žalovaným vo Výcvikovom priestore, adresované štátnym činiteľom. Tieto listiny predložil z dôvodu tvrdenia žalovaného, že je (žalobca) údajne jediný, komu streľba prekáža.

5. Žalovaný vo svojom ďalšom vyjadrení dôvodil, že vo vyjadrení k odvolaniu tvrdenia ohľadom listín predložených žalobcom neuvádzal. Rovnako namietal, že sa jedná o jedno podanie adresované trom rôznym subjektom, pričom jedno podanie zo dňa 27.5.2019 všetkým trom subjektom bolo doručené v ten istý deň, 12.6.2019. Toto podanie bolo vypracované cca 2,5 roka po podaní žaloby žalobcu, cca 6 mesiacov po tom, čo súd žalobu zamietol a cca 2 mesiace po podaní odvolania žalobcom proti rozsudku súdu prvej inštancie. Žalobca podal žalobu o ochranu osobnosti spojenú s náhradou nemajetkovej ujmy, ktorá je viazaná na konkrétnu fyzickú osobu, ktorá sa tejto náhrady z nejakého titulu domáha. Túto listinu, vo vzťahu k podanej žalobe, ako aj vo vzťahu k podanému odvolaniu, považuje za listinu bez právneho významu v predmetnej veci. Uvedená listina podľa jeho názoru nepreukazuje opodstatnenosť podanej žaloby a ani opodstatnenosť žalobcom označených odvolacích dôvodov. Zopakoval, že sa v celom rozsahu pridrižiava predchádzajúcich písomných vyjadrení a ústnych prednesov k danej veci.

6. Odvolací súd preskúmal vec súd pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania [§ 379, § 380 ods. 1 C.s.p. (zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok; C.s.p.)], túto prejednal bez nariadenia pojednávania, keďže neboli splnené zákonné podmienky pre jeho nariadenie (nebolo potrebné doplniť, resp. zopakovať dokazovanie, nevyžaduje to dôležitý verejný záujem; § 385 ods. 1 C.s.p.), a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu nemožno priznať úspech. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 30. marca 2022. O termíne verejného vyhlásenia rozsudku boli strany sporu, právny zástupca žalobcu, upovedomení zákonným spôsobom (§ 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p.). Rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne a právne správny potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2, ods. 3 C.s.p.) a keďže sa stotožňuje s dôvodmi rozsudku ako správnymi, rozsudok odvolacieho súdu už ďalšie dôvody neobsahuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd ale považuje za potrebné uviesť ešte nasledovné.

7.1. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

7.2. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadost'učinenie.

7.3. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadost'učinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

7.4 Podľa čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

7.5. Podľa čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať.

7.6. Podľa čl. 13 Ústavy Slovenskej republiky povinnosti možno ukladať a/ zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd, b/ medzinárodnou

zmluvou podľa čl. 7 ods. 4, ktorá priamo zakladá práva a povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb, alebo c/ nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2 (ods. 1). Medze základných práv a slobôd možno upraviť za podmienok ustanovených touto ústavou len zákonom (ods. 2). Zákonné obmedzenia základných práv a slobôd musia platiť rovnako pre všetky prípady, ktoré spĺňajú ustanovené podmienky (ods. 3). Pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel. Takéto obmedzenia sa môžu použiť len na stanovený cieľ (ods. 4).

7.7. Podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

7.8. Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

7.9. Podľa čl. 2 ods. 1, ods. 2 C.s.p. ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty (ods. 1). Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo (ods. 2).

7.10. Podľa § 150 ods. 1 C.s.p. strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu.

8. Odvolací súd v prvom rade posudzoval odvoláciu námietku žalobcu procesného charakteru spočívajúcu v tom, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces zo strany súdu prvej inštancie, ktorý svoje rozhodnutie, podľa odvolateľa, riadne a vyčerpávajúco neodôvodnil a je preto nepreskúmateľné. Ak by totiž bola námietka oprávnená, išlo by (už bez ďalšieho) o dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8.1. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 209/04, zo dňa 23. júna 2004, podľa ktorého „Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces.“ Podľa názoru odvolacieho súdu odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám, uvedeným v citovanom uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd prvej inštancie riadne, zrozumiteľne a v dostatočnom rozsahu uviedol vecné aj právne úvahy, na základe ktorých rozhodol. Nie je totiž povinnosťou súdu reagovať na všetky prednesy a písomne podané argumenty strán sporu a podrobne sa s nimi vysporiadať; táto povinnosť sa týka len argumentácie, ktorá je podľa súdu pre rozhodnutie veci podstatná a právne relevantná. Vzhľadom na rozsah podaní a prednesov žalobcu (resp. jeho právneho zástupcu) postupoval súd prvej inštancie správne a požiadavky uvedené v § 220 C.s.p. splnil.

8.2. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu tohto práva nepatrí ani právo strany sporu vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/1997), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá strana sporu (II. ÚS 3/1997, II. ÚS 251/2003). Nie je relevantné tvrdenie odvolateľa o

existencii vady, ale len zistenie (záver) súdu, že k tejto vade skutočne došlo (m.m. 8 Cdo 79/2017); vid' tiež rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 1 Cdo 175/2013.

8.3. Nadväzne na všetko uvedené napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie spĺňa všetky náležitosti vyžadované Civilným sporovým poriadkom (§ 220), súd prvej inštancie neporušil zásadu rovnosti zbraní, neporušil právo žalobcu na spravodlivý súdny proces. Z tohto dôvodu potom táto odvolacia námietka daná nie je.

9. Po tomto zistení odvolací súd pristúpil k preskúmaniu vecného základu sporu a jeho posúdeniu podľa príslušných noriem hmotného práva.

10. Žalobca ďalej v odvolaní namietal, že v odôvodnení rozsudku úplne absentuje vyjadrenie súdu prvej inštancie k existencii, či neexistencii, zásahu do jeho práv, vysporiadanie sa so žalobcom tvrdenu neoprávnenosťou zásahu, posúdenie miery zásahu do práv žalobcu a výšky požadovanej nemajetkovej ujmy, pričom absentuje odôvodnenie nevykonania navrhnutých dôkazov (výsluch žalobcu a svedkov), ako aj vysporiadanie sa s dôkazmi predloženými v žalobe. Na základe týchto pochybení súdu prvej inštancie žalobca vyvodzuje nesprávny procesný postup znemožňujúci mu, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a súčasne nesprávne právne posúdenie veci.

11.1. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav (skutkové zistenie). O mylnú aplikáciu právnych predpisov sa jedná, za predpokladu, že súd použil iný právny predpis, než ten, ktorý mal správne použiť, alebo síce aplikoval správny právny predpis, ale nesprávne ho vyložil, prípadne, že zo správnych skutkových zistení vyvodil nesprávne právne závery.

11.2. Odvolací súd v tomto smere poznamenáva, že v prípade, kedy zo žalobných tvrdení v spojení so zrozumiteľným nie nejasným žalobným návrhom (t.j. zodpovedajúcim požiadavkám uvedených v čl. 7, § 129 a § 132 C.s.p.) vyplýva, že takáto žaloba musí byť zamietnutá, pretože uplatnený nárok nezodpovedá príslušným ustanoveniam hmotného práva, nie je potrebné žiadne dokazovanie, aj keď ich strany sporu navrhujú.

12. Žalobca namietal, že išlo o nepredvídateľné rozhodnutie, ktoré odporuje princípu spravodlivého súdneho procesu. Uviedol, že v prejednávanej veci sa spolu s podaním žaloby domáhal aj nariadenia neodkladného opatrenia, pričom súd prvej inštancie mu vyhovel a neodkladné opatrenie v zmysle jeho návrhu nariadil, ktoré je takmer totožné s petítom žaloby, pričom rozdiel oproti petitu žaloby je len v dočasnosti úpravy pomerov. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie síce uznesením zo dňa 4.11.2016, č.k. 18 C 103/2016-15, návrhu žalobcu vyhovel a

neodkladné opatrenie nariadil, odvolací súd (Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 21.12.2016, č.k. 14 Co 458/2016-56) ale predmetné uznesenie súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol. Žalobca nebol úspešný ani pred dovolacím súdom, keďže Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 14.6.2017, sp.zn. 8 Cdo 83/2017 (č.l. 94 spisu), jeho dovolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 21.12.2016, č.k. 14

Co 458/2016-56, odmietol. Právoplatne a vykonateľne tak žalobca neodkladným opatrením nedosiahol to, čoho sa domáhal a tiež domáha vo veci samej; opačné tvrdenie žalobcu je potom účelové tvrdenie, zavádzajúce. Aj z týchto dôvodov nemohlo ísť o nepredvídateľné rozhodnutie vydané vo veci samej, ktorým súd prvej inštancie žalobu zamietol.

13.1. Žalobca ďalej dôvodil, že súd prvej inštancie bol povinný vykonať procesný postup v zmysle ustanovenia § 181 ods. 2 C.s.p., a teda uviesť predbežné právne posúdenie veci. Mal za to, že v prípade oboznámenia sa strán s predbežným právnym posúdením veci súdom mohol (žalobca) bližšie špecifikovať petít žaloby tak, aby sa s ním súd mohol stotožniť

a nedošlo by k obmedzeniu jeho práva na prístup k súdu nesprávnym postupom súdu.

13.2. S takýmto tvrdením nemožno súhlasiť. Ustanovenie § 181 ods. 2 C.s.p. určuje, že po úkonoch podľa ods. 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu. Odvolací súd uvádza, že účelom tohto ustanovenia je, aby bol postup súdu pre strany a účastníkov konania predvídateľný a transparentný, avšak zároveň kladie dôraz na povinnosť tvrdenia, na dôkaznú povinnosť strán sporu a ich procesnú aktivitu. Cieľom uvedeného ustanovenia je zamerať procesnú aktivitu strán na skutočnosti, ktoré sú podľa posúdenia súdu sporné, teda viesť strany už počas konania k tomu, aby dokázali predvídať rozhodnutie súdu. Ak sudca toto zákonné ustanovenie nedodrží, nemá to žiaden priamy dosah na možnosť vylúčenia strany sporu z jej procesných práv, ktoré jej Civilný sporový

poriadok priznáva. Porušenie citovaného ustanovenia teda žiadnym spôsobom nediskvalifikuje stranu sporu napr. v práve zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, v práve na záver pojednávania zhrnúť svoje návrhy a pod. (pozri rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 3/2016; sp.zn. 2 Obdo 56/2020, sp.zn. 4 Cdo 167/2012) Vzhľadom na to, aj keď súd prvej inštancie nevyslovil predbežné právne posúdenie veci, vo svetle uvedenej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považuje odvolací súd túto námietku žalobcu za irelevantnú a postup súdu prvej inštancie za správny a v súlade so zákonom.

14. Z vyššie citovaných ustanovení (§ 11 až § 13 Občianskeho zákonníka) vyplýva, že predpokladmi úspešného uplatnenia práva na ochranu osobnosti je skutočnosť, že a/ došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti, b/ tento zásah bol objektívne spôsobilý prívodiť ujmu na chránených osobnostných právach, c/ medzi konaním neoprávneného zasahujúceho subjektu a vzniknutou nemajetkovou ujmu je vzťah príčinnej súvislosti. Tieto predpoklady musia byť splnené súčasne (kumulatívne); pokiaľ z nich nie je splnený čo i len jeden, je vylúčené uplatnenie sankcií podľa ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka.

15. Základnou hmotnoprávnou podmienkou pre vznik osobitných občianskoprávných sankcií v zmysle § 13 Občianskeho zákonníka je objektívna spôsobilosť zásahu vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcu buď v porušení, alebo i len v ohrození osobnosti fyzickej osoby. Tento znak je daný, ak zásah do cti alebo dôstojnosti fyzickej osoby je v konkrétnom prípade objektívne, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu, spôsobilý ohroziť uvedené chránené hodnoty ľudskej osobnosti. Pri konštrukcii, ktorá bola zvolená v ustanovení § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, nie je významná subjektívna stránka (teda to, ako určitá fyzická osoba zo svojich subjektívnych hľadísk vníma určité konanie a jeho dôsledky). Objektívne spôsobilé zasiahnuť do chránených osobnostných práv je konanie, ktorého dôsledky by v rovnakej situácii negatívne pôsobili na každú inú fyzickú osobu.

16. O vzťah príčinnej súvislosti medzi neoprávneným zásahom objektívne spôsobilým negatívne zasiahnuť do niektorej z hodnôt tvoriacich fyzickú a morálnu integritu osobnosti a vznikom jej nemajetkovej ujmy spočívajúcej v porušení alebo aspoň ohrození chránených osobnostných práv ide vtedy, ak ujma je dôsledkom zásahu. Ako bolo vyššie uvedené, objektívne spôsobilé zasiahnuť do chránených osobnostných práv je každé také konanie, ktorého dôsledky by v rovnakej situácii negatívne pôsobili na každú inú fyzickú osobu.

16.1. Neoprávneným je zásah, ktorý je v rozpore s právnym poriadkom. Môže k nemu dôjsť ústne, písomne alebo aj inak, vždy však musí byť jeho súčasťou rozpor so zákonom spočívajúci v tom, že ten, kto do chránených práv zasiahol, nemal na to zákonné oprávnenie a že nebol daný žiadny z dôvodov výnimočne vylučujúcich protiprávnosť zásahu. Vo všeobecnosti sa pripúšťa, že neoprávnenosť vylučuje predchádzajúci súhlas dotknutej osoby so zásahom do jej osobnosti, ale tiež existencia zákonom uznávaného dôvodu pre určitý zásah (napríklad výkon iného subjektívneho práva stanoveného zákonom alebo pri plnení povinnosti vyplývajúcej zo zákona).

16.2. O neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby nejde vtedy, ak ide o zásah dovolený (resp. jeho možnosť je predpokladaná zákonom), pokiaľ tak nie sú prekročené zákonom stanovené medze. Ide o situácie, kedy nad individuálnymi záujmami jednotlivých fyzických osôb, do ktorých osobnosti je zasahované, prevláda závažnejší, významnejší

a funkčne vyšší verejný záujem. V tejto súvislosti sa vyjadril Krajský súd v Bratislave vo svojom rozhodnutí zo dňa 21.12.2016, č.k. 14 Co 458/2016-56, ktorým návrh žalobcu na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol, uvádzajúc: „V danom prípade proti sebe stoja dva záujmy, dve práva. Na jednej strane ide o právo verejné, ktoré spočíva v tom, aby štát prostredníctvom svojich orgánov vytvoril všetky podmienky na zabezpečenie ochrany svojho územia, života a zdravia svojich občanov, ako aj ochrany všetkých ďalších práv občanov, ktoré im garantuje Ústava SR. S týmto verejným záujmom úzko súvisí povinnosť žalovaného zabezpečiť výcvik príslušníkov PZ, osobitne jeho špecializovaných zložiek tak, aby boli kedykoľvek spôsobilí účinne zasiahnuť na ochranu uvedených práv a záujmov. Tieto povinnosti vyplývajú pre žalovaného z už uvádzaných osobitných predpisov (lex specialis), a to zákon č. 575/2001 Z.z. a zákon č. 171/1993 Z.z. Ide o zákony, ktoré upravujú povinnosť žalovaného a PZ. Na druhej strane uvedeného verejného záujmu stojí osobnostné právo žalobcu, ktoré je podľa jeho tvrdení porušované práve prevádzkovaním streleckého výcviku príslušníkov PZ v spornom Výcvikovom priestore. V súvislosti s vyššie uvedeným je potrebné zaoberať sa otázkou, či zo strany žalovaného ide o taký zásah do osobnostných práv fyzickej osoby, ktorý je v rozpore s objektívnym právom. Treba súhlasiť s názorom žalovaného, že o neoprávnený zásah do osobnostných práv fyzickej osoby nepôjde tam, kde je tento zásah výslovne dovolený zákonom a ak nejde o vybočenie z tejto povinnosti alebo o zneužitie oprávnení v súvislosti s plnením povinností. Je nesporné, že ustanovenia zákonov č. 575/2001 Z.z. a č. 171/1993 Z.z., ktoré upravujú povinnosti žalovaného a PZ v súvislosti s ochranou štátu

a bezpečnosti občanov, sa dostávajú do rozporu s ustanoveniami Občianskeho zákonníka na ochranu osobnosti, ale v takýchto prípadoch platí právny princíp *lex specialis derogat legi generali*. Tento právny princíp znamená, že ak existuje rozpor medzi ustanoveniami dvoch právnych predpisov, prednosť má konkrétnejší právny predpis (*lex specialis*) oproti všeobecnejšiemu. Toto pravidlo sa uplatní v prípade, ak ide o dva právne predpisy rovnakej právnej sily, čo platí aj na daný prípad. Ide o situácie, kedy nad individuálnymi záujmami jednotlivých fyzických osôb, do ktorých osobnosti sa zasahuje, prevláda vyšší verejný záujem. Toto pravidlo by však nebolo akceptovateľné, keby bolo v konaní preukázané, že výkon právomocí žalovaného v súvislosti so zabezpečovaním streleckého výcviku príslušníkov PZ prebieha takým spôsobom, ktorý reálne ohrozuje žalobcu, alebo niektorých ďalších obyvateľov Rusoviec na živote, alebo je daná bezprostredná hrozba ujmy na ich zdraví.“ Žalobca v súdnom konaní nepreukázal, že došlo zo strany žalovaného k neoprávnenému zásahu, a teda ani to, že takýto zásah by bol objektívne spôsobilý privodiť mu ujmu na jeho právach chránených ustanovením § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k tomu, že žalobca nepreukázal ani jeden z predpokladov zodpovednosti za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti žalobcu, a síce 1. existenciu zásahu, ktorý vyvolal alebo bol spôsobilý vyvolať ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobných práv chránených ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka, 2. nepreukázal neoprávnený (protiprávny) charakter zásahu, 3. existenciu príčinnej súvislosti medzi zásahom a vzniknutou ujmu, nie je možné žalobe vyhovieť.

16.3. Aj v prípade, ak by súd vyvodil zodpovednosť žalovaného za protiprávny stav, žalobe by nebolo možné vyhovieť z dôvodu, že žalobný petit, ako ho formuloval žalobca, nevyplýval zo žiadneho ustanovenia právneho predpisu. Výrok žaloby vždy musí vychádzať z hmotného práva. Ak súd žalobe vyhovie, prikáže rozsudkom, aby sa nezákonného konania zdržal. Vysloví teda zákaz obťažovania, ktoré je neprimerané pomerom alebo zakáže konanie, ktoré vážne ohrozuje práva žalobcu. Akým spôsobom žalovaný zdroj hluku obmedzí, zostáva na ňom. Súd mu nemôže rozsudkom prikázať konkrétne opatrenie (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 19.2.2008, sp.zn. 22 Cdo 3532/2006). Opatrenia prijaté žalovaným musia byť efektívne a musia viesť k splneniu výroku rozsudku, inak mu hrozí exekučné konanie. Žalovaný sa musí do dátumu uvedenému v rozsudku zdržať obťažovania žalobcu hlukom. Ak žalovaný nesplní rozsudok súdu, je možné proti nemu podať návrh na exekúciu. Súd nie je oprávnený ani povinný poučovať strany sporu, akého nároku sa majú v spore domáhať. Súd ich nárok vyjadrený v petite žaloby (len) posúdi v tom smere, či má oporu v hmotnom práve a v takom prípade žalobe vyhovie a ak zistí, že nemá, inú možnosť nemá ako žalobu, už bez ďalšieho, zamietnuť.

16.4. Pokiaľ ide o petit žaloby, podľa ktorého má súd žalovanému zakázať v areáli bývalej protiletadlovej raketovej základne armády SSR, nachádzajúcej sa na Vývojovej ulici v Bratislave-Mestá časť Rusovce, vykonávanie streleckej prípravy, ako aj odbornej prípravy s použitím pyrotechniky a vrtníka, tento je podľa názoru odvolacieho súdu nevykonateľný z dôvodu jeho neurčitosti. V žalobách domáhajúcich sa uloženia povinnosti zdržať sa zásahov dotýkajúcich sa osobnosti je nutné v petite presne vymedziť, akých činov sa má žalovaný zdržať. Výrok rozsudku sa nemôže týkať iných zásahov, než ku ktorým už došlo a taktiež, tento musí mať povahu podkladu pre exekučné konanie, je potrebné, aby rušivé činy boli vo výroku rozsudku presne popísané, inak by nebolo možné totožnosť skutku posúdiť. Naopak hmotnoprávnou podmienkou žaloby na upustenie od neoprávnených zásahov je, aby tento neoprávnený zásah minimálne v dobe podania žaloby trval, príp. aby existovalo bezprostredné nebezpečenstvo (hrozba) uskutočnenia či opakovania v budúcnosti.

16.5. Aby výrok rozsudku súdu o povinnosti žalovaného poskytnúť žalobcovi zadosťučinenie mohol byť vykonateľný, je potrebné, aby rušivé skutky, resp. výroky, boli vo výroku rozsudku presne popísané. Inak by nebolo možné totožnosť skutku posúdiť. Pritom je súd viazaný žalobným návrhom, žalobným petitom, čo do označenia skutočností, ktorými došlo k zásahu dotýkajúceho sa osobnosti občana, čoho sa žalobca domáha. Tieto skutočnosti musia byť uvedené už v samotnej žalobe. Teda už v žalobe má žalobca povinnosť tvrdiť, odôvodniť, preukázať, svoje nároky. V predmetnej veci zmätočne vyznievajú tvrdenia žalobcu, že žalovanému vytyka aj ohrozenie života, zdravia a majetku osôb činnosťami a to streleckou prípravou, pyrotechnickou prípravou a prípravou s použitím vrtníka; tieto tvrdenia žalobcu nie sú (už v žalobe) podporené skutkovými tvrdeniami. Výrok rozsudku v konečnom dôsledku musí odpovedať na žalobný návrh. Ak nie je žalobný petit dostatočne určitý, je to dôvod pre zamietnutie podanej žaloby, nakoľko ide o jej hmotnoprávnu vadu, o ktorej nie je súd povinný žalobcu poučovať (§ 160 C.s.p.). Takýto nedostatok žaloby a v dôsledku toho aj vytýkaných zásahov, ku ktorým malo dôjsť, sa týka aj žalobného petitu žalobcu, v ktorom sa neuvádza, akými konkrétnymi činnosťami žalovaného malo byť zasiahnuté do osobnostných práv žalobcu. Táto vada žaloby nebola do vyhlásenia rozsudku odstránená a keďže ide o hmotnoprávnu vadu, aj to bol

dôvod pre jej zamietnutie. Zodpovednosť za to, aby petit, ktorý súd prevezme do výroku, zodpovedal podstate veci, znáša žalobca. Ak ho sformuluje správne, bude v konaní, po splnení všetkých ďalších zákonných podmienok, úspešný, ak ho správne nesformuluje, v spore prehrá. Súd prvej inštancie nie je povinný sám štylizovať žalobný petit tak, aby tento zabezpečil úspech žalobcu v konaní. V prejednávanej veci totiž nešlo o vadu žaloby, ktorá by vyžadovala postup súdu podľa § 129 C.s.p. Odvolací súd dodáva, že je procesnou povinnosťou strán sporu niest' bremeno tvrdenia a naň nadväzujúce bremeno dôkazu. Porušenie tejto povinnosti nezakladá procesný nárok strany na to, aby ju súd vyzval na jej splnenie a inštruoval ju v tomto smere. Zákonodarca súdu zakazuje strany sporu inštruovať, aké tvrdenia majú v konaní z hľadiska hmotného práva produkovať, aby dosiahli úspech v spore. Primerané zadostučinenie za tento zásah do práv žalobcu chránených § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka z uvedených dôvodov nie je možné ani z toho dôvodu poskytnúť.

16.6. Ak by súd žalobcu poučil o tom, ako má petit žaloby formulovať, aby mu priniesol úspech v konaní, súd by nepochybne porušil zásadu rovnosti zbraní. Odvolací súd zdôrazňuje, že ide o konanie, v ktorom je súd viazaný žalobou.

16.7. Ani tento odvolací dôvod žalobcu teda neobstojí.

17. Žalobcu zaťažovalo dôkazné bremeno preukázať, že konkrétnym označeným konaním žalovaného nastal protiprávny zásah do jeho osobnostných práv, a že tento zásah bol objektívne spôsobilý prívodiť mu ujmu na právach chránených v ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka. Aby vznikol právny vzťah, obsahom ktorého je právo domáhať sa ochrany podľa citovaného zákonného ustanovenia a znášať súdom uložené sankcie, musia byť obe náležitosti splnené súčasne. Žalobca nepreukázal svoje skutkové tvrdenia ohľadom ním označených zásahov, rovnako tak ani tvrdenia o následkoch zásahov, teda že následkom hluku došlo k zhoršeniu jeho zdravotného stavu (zlý spánok, škripanie zubami, problémy s pľúcami, gastroenterologické problémy, psychologická pomoc). Žalobca súdu ani len neozrejmil v akej vzdialenosti sa nachádza jeho obydlie, či a čo sa v blízkosti jeho bydliska nachádza, teda či hluk nevyvolávajú aj iné skutočnosti; nepochybne dôležité pre zaujatie stanoviska o vplyve hluku dotýkajúceho sa osobnostných práv žalobcu.

18. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie poukazuje na to, že podľa ustanovenia § 160 ods. 1 C.s.p. súd poskytuje stranám poučenie o ich procesných právach a povinnostiach v rozsahu ustanovenom týmto zákonom. Uvedené ustanovenie je všeobecným základom pre poučovanie v občianskom súdnom konaní. Jeho obsahom je poučenie o procesných právach a povinnostiach strán sporu. Súd však nie je oprávnený poučovať strany sporu o hmotnom práve. Podľa nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky z 19. júna 2013, sp.zn. I. ÚS 223/2013 „Poučovaciu povinnosť súdu nemožno vo všeobecnosti vykladať tak, že by mal súd poučovať účastníkov o hmotnom práve, pretože potom by už nešlo o odstraňovanie väd podania, ktoré bránia prerokovaniu a rozhodnutiu veci, ale išlo by o radu účastníkovi, ako by mal postupovať, aby bol prípadne vo veci úspešný. To by znamenalo inter alia tiež porušenie práva účastníka na rovnaké postavenie v prebiehajúcom súdnom konaní.“

19. Pre úplnosť na tomto mieste odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v ods. 81. odôvodnenia rozhodnutia, ktorý žalobca vo svojom odvolaní označil za nezrozumiteľný, inými slovami povedal, že nepoučil žalobcu o možnej (vhodnej) zmene žalobného návrhu tak, aby tento mohol byť podľa hmotného práva úspešný (a mohlo byť k nemu vedené dokazovanie), pretože by išlo o neprípustné poučovanie o hmotnom práve.

20. Žalobca v žalobe spája dva inštitúty, a to právo na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka (najmä právo na zdravie, súkromný život, právo na ticho, právo na pokojné užívanie obydli) a právo vlastníka na ochranu pred tvrdými neoprávnenými zásahmi zo strany vlastníka nehnuteľnosti podľa ustanovenia § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka, čo vyplýva z toho, že predmetom žaloby má byť ochrana osobnosti, resp. osobnostných práv žalobcu. Žalobca v žalobe uvádzal, že z dôvodu hlučnosti má rôzne zdravotné komplikácie s tlakom, so spánkom, zvýšené potenie, je nervózny, je popudlivý, začal škriptať zubami, má problémy s pľúcami, gastroenterologické problémy, zhoršené rodinné vzťahy a bol nútený vyhľadať psychologickú pomoc.

21. Podľa § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka vlastník veci sa musí zdržať všetkého, čím by nad mieru primeranú pomerom obťažoval iného alebo čím by vážne ohrozoval výkon jeho práv. Preto najmä nesmie ohroziť susedovu stavbu alebo pozemok úpravami pozemku alebo úpravami stavby na ňom zriadenej bez toho, že by urobil dostatočné opatrenie na upevnenie stavby alebo pozemku, nesmie nad mieru primeranú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, svetlom, tienením a vibráciami, nesmie nechať chované zvieratá

vnikať na susediaci pozemok a nešetrne, prípadne v nevhodnej ročnej dobe odstraňovať zo svojej pôdy korene stromu alebo odstraňovať vetvy stromu presahujúce na jeho pozemok.

22. Aj keď konaním žalovaného je podľa tvrdenia žalobcu zasahované do jeho základných práv, žaloba podľa § 127 Občianskeho zákonníka by bola tiež, podľa názoru odvolacieho súdu, typom žaloby, ktorú možno k ochrane pred hlukom využiť. V citovanom zákonom ustanovení je upravený súbor pravidiel správania sa medzi vlastníkmi navzájom tak, aby nad mieru primeranú pomerom neobťažovali iných, alebo aby vážne neohrozovali výkon ich práv.

23. Vlastník veci najmä nesmie ohroziť susedovu stavbu alebo pozemok úpravami pozemku alebo úpravami stavby na ňom zriadenej bez toho, aby urobil dostatočné opatrenie na upevnenie stavby alebo pozemku, nesmie nad mieru primeranú pomerom obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, svetlom, tienением a vibráciami, nesmie nechať chované zvieratá vnikať na susediaci pozemok a nešetrne, prípadne v nevhodnej ročnej dobe, odstraňovať zo svojej pôdy korene stromu alebo odstraňovať vetvy stromu presahujúce na jeho pozemok. Ustanovenie § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka vymedzuje obmedzenia práv vlastníka iba príkladom, pričom ide o zásahy (imisie), ktoré sa v spoločenskej a právnej praxi najčastejšie vyskytujú, medzi nimi aj zákaz obťažovať susedov hlukom, prachom, popolčekom, dymom, plynmi, parami, pachmi, pevnými a tekutými odpadmi, svetlom, tienением, vibráciami. Aj v týchto prípadoch treba predovšetkým skúmať, či imisie spôsobené takýmto zásahom prekračujú mieru primeranú miestnym pomerom. Ak vlastník veci nerešpektuje uvedené obmedzenia jeho vlastníckeho práva, ten, kto je ohrozený jeho neoprávnenými zásahmi, sa môže domáhať súdnej ochrany v sporovom konaní.

24. Podľa ustanovenia § 127 Občianskeho zákonníka sa jedná o špecifickú úpravu vzťahov medzi vlastníkmi veci, ktorá, podľa žalobcu, sa vzťahuje aj na uvedený prípad, kedy žalovaný ako nájomca pozemku, na ktorom sa nachádza Výcvikový priestor (pričom nemusí byť priamo susediaci) obťažuje susedov (žalobcu) rušením nadmernou hlučnosťou, nerešpektujúc obmedzenia, ktoré mu určuje zákonné ustanovenie. Žalobným návrhom sa možno voči vlastníkovi, ktorý nerešpektuje susedské práva, domáhať len toho, aby sa zdržal presne opísaného a vymedzeného rušenia, ktorým žalovaný obťažuje svojho suseda alebo ktorým vážne ohrozuje výkon jeho práv, pričom musí ísť o takú formuláciu, aby výrok bol materiálne vykonateľný v exekučnom konaní.

25. Odvolací súd teda posudzoval nároky žalobcu aj z pohľadu ustanovenia § 127 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

26.1. Ak by aj odvolací súd mal za to, že táto mierna odchýlka vo formulácii petitu by nemala byť dôvodom pre zamietnutie eventuálnej inak úspešnej žaloby, sú tu však ďalšie skutočnosti, ktoré bránia úspechu žalobcu. Žalobca žiada, aby súd žalovanému zakázal v areáli bývalej protiletadlovej raketovej základne armády SSR, nachádzajúcej sa na Vývojovej ulici v Bratislave-Mestská časť Rusovce, vykonávanie streleckej prípravy, ako aj odbornej prípravy s použitím pyrotechniky a vrtuľníka. Odvolací súd uvádza, že povinnosť žalovaného je aj v tomto prípade nedostatočne špecifikovaná, pretože zakázať vykonávanie streleckej prípravy, ako aj odbornej prípravy s použitím pyrotechniky a vrtuľníka je príliš vágna a nevykonateľný nárok. Zo žaloby nie je zrejmé, počas akej doby žalobca žiada tento zákaz vykonať. Takýto zákaz bez stanovenia akýchkoľvek presných limitov by znamenal neprimerané obmedzenie pre žalovaného, keď tento nepochybne vykonáva svoju činnosť vo verejnom záujme (čl. 13 ods. 4, čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky).

26.2. V neposlednom rade a pre úplnosť na tomto mieste odvolací súd uvádza ešte nasledovné. Nepochybne z obsahu spisu vyplýva, že sťažnosti žalobcu, ale aj iných obyvateľov Mestskej časti Rusovce, žalovaný riešil a uvádzal aj spôsob riešenia (po podaní žaloby v predmetnej právnej veci). Žalobca, v priebehu konania vo veci samej, si nesplnil už základnú povinnosť tvrdenia v tom, či a ako tieto opatrenia žalovaného ovplyvnili ochranu jeho osobnosti, najmä života, zdravia, ochranu pred hlukom, imisiami, prachom a pod. Svoj nárok žalobca odôvodňoval (len) tvrdením vzťahujúcim sa do obdobia pred podaním žaloby. Nemožno potom vyvodiť, že chovanie žalovaného, jeho činnosť, vo Výcvikovom priestore presahuje obmedzenia dovolené Ústavou Slovenskej republiky.

27. Zhrnúc všetko uvedené odvolací súd uzatvára, že obsah odvolania žalobcu vo vzťahu k výroku napadnutého rozsudku, ktorým bola žaloba zamietnutá, nie je spôsobilý spochybniť vecnú a právnu správnosť rozsudku súdu prvej inštancie z hľadiska odvolacích dôvodov výslovne v nich uvedených, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mali za následok zmenu skutkového stavu alebo by spochybňovali vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým

žalobu zamietol, postupom podľa § 387 ods. 1 C.s.p. ako vecne správny potvrdil. Potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku o trovách konania, keďže žalovaný odvolanie nepodal. Na tomto mieste odvolací súd zdôrazňuje čl. 16 ods. 3 C.s.p., podľa ktorého nemôže rozhodnúť v prospech toho, kto odvolanie nepodal, a v neprospech odvolateľa. V konaní pred súdom prvej inštancie neboli zistené vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré by musel odvolací súd prihliadať, aj keď neboli uplatnené v odvolacích dôvodoch (§ 380 ods. 2 C.s.p.); napokon také ani odvolateľ netvrdil. Nehospodárne, nemajúce význam pre rozhodnutie súdu prvej inštancie, by bolo vykonávanie dokazovania na návrh žalobcu, keďže pri absencii tvrdenia žalobcu v žalobe nie je zrejmé, čo sporné bolo. Rovnako súd prvej inštancie správne postupoval, keď sa osobitne nezaoberal nárokmi žalobcu podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

28. Záverom odvolací súd ešte poznamenáva, že odvolací súd rozhodol bez nariadenia pojednávania dôvodiac ustanovením § 378 ods. 1, § 219 ods. 1, ods. 3, § 385 ods. 1 C.s.p. a už vyššie uvedenými dôvodmi. S dôrazom na to, že nedoplňal dokazovanie, a preto prípadne ďalšie tvrdenia prednesené stranami sporu na pojednávaní na odvolacom súde už nemohli mať vplyv na iné rozhodnutie odvolacieho súdu. Postačovalo preto preskúmanie veci na základe spisovej dokumentácie; strany sporu, predovšetkým odvolateľ, ani nevzniesli žiadny presvedčivý dôkaz potvrdzujúci, že iba ústna časť pojednávania nasledujúca po výmene písomných stanovísk by mohla zaručiť spravodlivé konanie (porovnaj napr. rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva zo dňa 25.4.2002, č. 64336/01, vo veci Lino Carlos VARELA ASSALINO proti Portugalsku; porovnaj tiež rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky napr. vo veci vedenej pod sp.zn. 5 Cdo 218/2009, 3 Cdo 51/2011, 3 Cdo 186/2012, 7 Cdo 56/2011).

29. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C.s.p. Žalovaný mal v odvolacom konaní plný úspech, preto má aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V zmysle

§ 262 ods. 2 C.s.p. o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

30. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednohlasne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1.5.2011; § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
  - b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
  - c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).
- (2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

- (1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.
- (2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

- (1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.
- (2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je
- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
  - b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
  - c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

- (1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.
- (2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

- (1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.
- (2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).